

Monika Dekowska

Kobiecadło

Czasopismo Pedagogiczne/The Journal of Pedagogy nr 1-2, 164-178

2015-2016

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Monika Dekowska

KOBIECADŁO

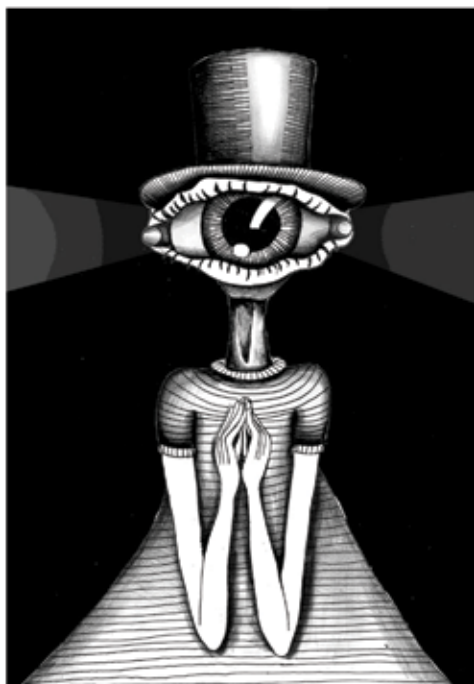
Niniejsza praca traktuje o kobiecości i wykorzystuje to pojęcie jako punkt wyjścia dla zainicjowania dialogu pomiędzy naukowym i artystycznym podejściem do kobiety. Za cel szczególny obrałam sobie przekazanie kilku znaczeń dla kobiecych tabu, które od dawna wpisane są w dzieje ludzkości, a mimo to pomijane w narracji dzisiejszej popkultury. Zwłaszcza ciało kobiece, jego funkcje i wartości przewijają się w dyskursie poniższych obrazów i tekstów. Zarówno obrazy jak i słowa składają się na kilkanaście miniatur graficzno-słownych, kreowanych na kształt kobiecego „strumienia świadomości”. Z naukowego punktu widzenia można potraktować tę pracę jako swoiste „studium przypadku” kobiety, która „wypluwa” z siebie wszelką kobiecość przy pomocy

słow(o)brazu.

Modlę się, *choć sama* **jestem okiem** wszechwiedzącym.

Mam
 skromną
 i **kapelusz**
 Widzę
wszystko.

Oświecłam
 Jestem
 dziewczęciem,
 z wyklu
prawdą
 Mam
 sukienkę i

sukienkę
ojca.

świat.
 jeszcze
bez twarzy,
 wającą się
o sobie.
 skromną
 kapelusz

ojca... i edypalne nadzieje na wchłonięcie męskości, na stanie się **LATARNIĄ** w *symbolicznym sensie*, bo przecież

innych sensów **nie ma.**

Oto jestem.

Taka jak wszystkie.

**Grzeczna,
ułożona,
uszminkowana.**

Wierząca.

A mam w sobie

dwie połówki.
Dwa jądra niesprzeczne. I
nieskończenie wiele powłok,

które **tworzą** moją

osobowość. Jestem jak **cebula** – odzierasz mnie ze

skóry – a pod nią jest następna. **Odzieranie boli**, choć **oczyszcza** czasem.

Obejmuję się, *sama się w samotności mieszcząc*. I nie ma innych rąk do objęcia. Mam pomalowane **paznokcie**, widzisz?

Jestem taka, jak

ty.

Nie wiem w co ręce włożyć!

Tyle ciasta _____ tyle mięsa _____ tyle nieba!

Istnieją *memy*, które pokazują rozdarcie kobiety na bardzo wiele **ról** i **sprzecznych** oczekiwań. Ale to nie **wszystko**, bo rozwarstwienie, o którym mowa – uwewnętrznia się. **Strachy same siebie wysysają**. **Ona się ich boi**. Ba, jest **przerażona**. Z jej włosów **UTKANE NIEBO**. *Choroba psychiczna*. **Poplątana osobowość** zwielokrotnia się w lustrzanych odbiciach oczu innych.

Gdzie są
moje
własne
granice?

Kim

Jestem?

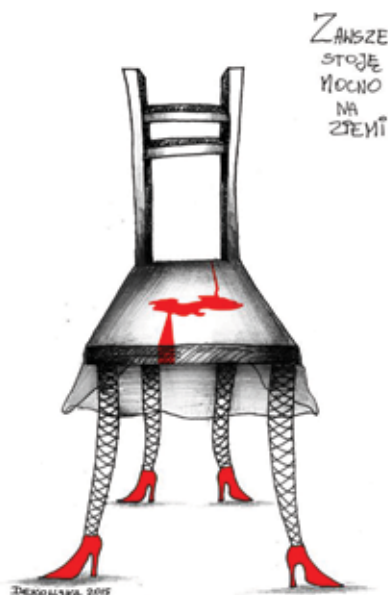

Kochana kobieto! W popkulturze **nie pierdzisz**, *nie robisz kupy*, nie miewasz rozwolnień, **nie sikasz**. A tymczasem... stary to motyw, że i król na swym „tronie” zasiąść musi, więc jak król to i –

król o w a.

Dokonuje się tu **proces twórczy** podczas defekacji. Można? Można. Kobieto, ty nie pytasz o zdanie. Się siedzi na klozecie, się tworzy. Się myśli nad czymś. Może właśnie się wymyśla się wiersz albo się wpada na pomysł ultranowoczesnego mikroprocesora do maszyny badającej mózg? W mieszkaniu możesz chodzić nago i **być sobą**. Palenie jest oznaką przyjemności zakazanej. Przyjemności fallicznej. Dla **CIEBIE**. Defekacja przecież także jest przyjemna, o ile nie ekstazyjna, jak twierdził Freud. Co tam się dzieje w tym **WC** to sam **Bóg** tylko wie. **Bóg i Ona**.

Krew miesięczna, nasze **tabu,** które ukrywa kolorowy

mainstream. Ale czerwieni tam brak. Dzieci sądzą, że nasza krew jest niebieska, bo na reklamach leją niebieski płyn na podpaski. Co rusz wymyślamy metody na to by ukryć tę przykrą dolegliwość. A przecież niedawno Swietłana Aleksijewicz pisała o batalionach kobiecych, które szły przez tereny ZSRR bez majtek i jakichkolwiek podpasek, szły w męskich mundurach i w upale, a pod nimi krew zastygająca, krew smrodliwa i cuchnąca, a za nimi – mężczyźni żołnierze udający, że tego nie widzą.

Co pomiędzy nimi?

Wstyd - nasz pierwszy i ostatni **cenzor** życiowy.

Nic się nie zmieniło.

Do dziś.

Oto Pończoch. Lubię Pończocha, bardzo. Interpretacyjnie można popłynąć, ale gołym okiem widać, że Ona jest tu po prostu **s z c z ę ś l i w a**. Szczęśliwa, że aż

wstyd! Pali atrybut męskości – **fajkę**. Jest zatem wyzwolona. I... nęci stopą przyodzianą w pończoszkę. Druga noga – już goła. **Uśmiech** Mony Lisy, w dodatku oczy za okularami. Może to maska, kto to wie? Kobieta to nogi. To **seksapil**.

To piersi. To **piękno i zabawa**. Kobieta zrzuca biblijne poczucie winy i rozgrzesza się sama. Model kobiety feministycznej z 3 fali feminizmu jest dla mnie piękny i odpowiedzialny zarazem. Niełatwo bowiem samostanowić o sobie, BYĆ w pełni wolności, która przecież zawsze wzbudza lęk.

A to grafika bardzo złośliwie traktująca pierwiastek męski. Ten rysunek to mała zemsta na mężczyźni, oczyszczająca ze złości i żalu. Kobieta jest szyćą mężczyzny przeciw. A przy okazji wyszła zabawna rymowanka. Wyprowadzanie psa to symbol kontroli i oczywiście zdegradowania z roli osobowego partnera do gatunku podrzędnego, do istoty, którą się kontroluje. Czyż nie tak widzą kobietę niektórzy mężczyźni? To też rysunek o tym, że

*czasem kobieta może być **ZŁA**.*

*Wściekła, szydercza i że **to Jest OK**.*

_____ Życie czasem boli

Sily Wyższe zsyłają _____ **s_r_u_b_ę** _____

która przytwierdza **kobietę** tam, gdzie znajduje się jej

PUNKT ciężkości – gdzie zwykle podtrzymuje ją

kręgośłup,

gdzie **żyją** jej **ip i o i o w e** _____ organy.

Kobieta próbuje **podnieść się**.

_____ Ze _____ wszystkich _____ sił _____

A **podnoszenie** to jest _____ **drogą** utkaną z jej nóg.

Ona naturalnie **WALCZY**.

Ze sobą.

Z bólem, który w jej przekonaniu jest Bogiem i od Boga zależy.

Być może nieprzypadkowo słowa Ból i Bóg są do siebie tak podobne...?

Witajcie **archetypy** kobiece! Witaj archetypko Świętej Matki, archetypko Działaczki Feministki, o, Wielka Lilith i Wielka Ewo! Wszystkie jesteście **złączone** okrutnie, bo przez **śmierć**, ale i poprzez **dawanie życia** - zakorzenione w ziemi Gai. Trzymacie symboliczne **jabłko** w dłoni – chcecie **ZMIANY**. Lecz zmiany idącej z **wewnątrz** Was samych, a nie pochodzącej z wpływu zewnętrznych instancji, presji, oczekiwań. **Kobiecość jako nawóz**, jako **potencjał**. Archetypka **wszelkich archetypów** stoi niczym Jezus a z jej prawej dłoni promienie rozchodzą się symbole jej przypisanych sfer: mężczyzn i kobiet, Boga i rodzicielstwa. Jest przez **nie determinowana**, ale pragnie być **doceniona** i postrzegana przez szerszy pryzmat, niż ten wychodzący z jej palców. Chce **wiedzy**, samoświadomości, **samodecydowania**, chce nie tylko **ugryźć jabłko**, ale całe je **zjeść**. I **uśmiecha** się przy tym. Stawia się na miejscu Boga, ale z pokojem w sercu, bez potrzeby walki, raczej z pytaniem: *dłaczego Bóg Zachodu ciągle ma męską pleć?*

Kobieta rozpułnięta niczym **jajko**. Chcą zamknąć jej przymioty w przezroczystej klatce i... skonsumować, jak mięso przykryte szklaną pokrywką. **Danie główne, ONA**. Konsumpcjonizm, uprzedmiotowienie ciała, cała ta **konsumpcyjna oralność**, spójrzcie, kobieta jest na stole! Służy do czegoś, jest podziwiana, jedzona, krojona, pita i bita. Kobieta rozpuszcza się, bo co jej pozostało? **Rozpuszczać się na znak protestu.** –Unicestwię się, skoro nie mogę być sobą. Szklana pułapka, więzienie, potencjalnie wszystko można zrealizować, a jednak nie można nic. Za karę moje piersi też się rozpuszczą.

Nie będę karmiła takiego świata.

Nie będę matką-karmicielką.

Wypchajcie się.

Ten obraz jest przepelniony lękiem przed dojrzewaniem. Dziewczynka dynda sobie na „trzapaku świata” i nie chce dorosnąć, dynda płótno obrazuje sielankę, choć nie ma tam ani ludzi, ani domów, jest coś na kształt kościoła, ale też raczej blisko-wschodni, niż rzymskokatolickiego. Obraz jest opuszczony i zaludnił go kobiety takie, jak ta dziewczynka. Może liże właśnie lizaka, myśląc o nieistotnych sprawach, nie wiedząc, że to ona będzie musiała **ocalić ten świat**? Nie widzimy jej twarzy, nie wiemy, co myśli, dziecięce bućki są zawsze takie **niewinne**, prawda? A może ten świat wymalowany na trzapakowym płótnie to przeszłość? Nadchodzi nowa dziewczęcość i nowa kobiecość? Może.

Akwarelka. Fraszka. Niczym Matrix, w którym żyjemy. Babcia nie godzi się być babcią i wyrusza w nieznaną, sama z tobołkiem na wody oceanu. Tam, tam, mówi, tam chcę dotrzeć. Byle nie tu, mówi, byle nie tu. I wszystko byłoby dobrze, gdyby nie wzięła ze sobą maski. Maski, która zniekształca obraz, wygładza zmarszczki cieleśne i te psychiczne, maska pozwala Starości stać się społecznie i kulturowo akceptowalną. Przykre jest to, że nawet w nieznaną ta starsza kobieta zabiera ze sobą maskę. Maskę – żdźbło, co tak w nią wrosło, że jest już nie do usunięcia.

Nie mam innych skojarzeń, niż _____ **Raj.**

Niż coś, co wisi pomiędzy tobą, a mną, co zawsze dzielić będzie naszą percepcję
nasz świat na **twój** i **mój**. Ciężko nam zwrzeć do siebie, bo to jabłko cholernie
ciągle **J e s t** między nami. _____ A jabłka są
bardzo pociągające, oj, bardzo. _____

Podcięto nam
skrzydełka
Siedzimy, a miałyśmy latać.
Nie dbamy o siebie,
nie golimy nóg, ani pach.
Jesteśmy **piękne**.
Niby się to wie, a jednak niekoniecznie.
Dumamy nad sobą. Same, wciąż same.
Ile ważyć ma kobiecość, żeby nie odleciała?